

Nr. 15.

Cena prenumeraty:

w ŁODZI:
Kwartalnie Mk. 10.50
Miesięczn. „ 3.50
Za roznośnienie
70 fen. miesięcznie.
Z przes. pocztowa:
Kwartalnie Mk. 12.—
Miesięczn. „ 4.50

Kalendarzyk:

Czw. 16.I Marcelego
Piąt. 17.I Antoniego Op.
Sob. 18.I Kat. Św. Piotra
Niedz. 19.I Henryka

Redakcja
w Łodzi

Al. Kościuszki 41.

Można zamawiać „Rozwój“: w PABJANICACH u p. Groblińskiego, Nowy Rynek, Kiosk; w ZGIERZU u p. Lachy, Kiosk

ROZWOJ

dziennik polityczny, społeczny i literacki.

Czwartek, dnia 16 stycznia 1919 roku.

CENA OGŁOSZEN: Przed tekstem lub w tekście 2 marki, za tekstem 65 fenigów, nekrologi 1 marka za wiersz petitowy. Drobnie ogłoszenia 8 fen. wyraz. Najmniej 80 fen. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne.

Konferencja pokojowa.

Polska otrzyma 2-ech pełnomocników.

Na wczorajszym posiedzeniu rady wojennej w skład której, prócz marszałka Focha, wchodzili prezydenci ministrów i ministrowie spraw zagranicznych państw koalicji, postanowiono, po załatwieniu spraw bieżących, pierwsze posiedzenie konferencji pokojowej naznaczyć na popołudnie 18. bm. Konferencja odbędzie się w gmachu ministerjum spraw zagranicznych.

Ponadto ustalono liczbę delegatów na konferencję pokojową. Francji, Anglii, Ameryce, Japonii i Włochom przyznano po 5 delegatów, Serbji, Belgji, Grecji, Polsce, Czechosłowaczynie,

Rumunji i Chinom po 2-ech, Portugalji i państwom, które zerwały stosunki z państwami centralnymi po 1 delegacie. Co do Jugosławji i Rosji nie zapadła jeszcze decyzja. Każde państwo będzie miało prawo do jednego głosu.

Na posiedzeniu poruszono także między innymi konieczność zwrotu przez Niemcy wszelkich materiałów z fabryk, zabranych przez wojska niemieckie z okupowanych terytorjów. Tożsamość tych materiałów będzie można łatwo stwierdzić, gdyż sztab niemiecki stosował przy zabieraniu ich pewną ścisłą metodę.

Na froncie ukraińskim.

Komunikat urzędowy.

Warszawa, 15 stycznia. (PAT.) Grupa Bug: Na wschód od Włodzimierza wołyńskiego zaatakowały oddziały nasze pod wypróbowanym kierownictwem kapitana Zborowskiego liczebnie przeważające oddziały Pełury pod Wojnicą. Po dwugodzinnej walce nieprzyjaciel został zupełnie rozbity. Zdobyto 2 armaty, 2 karabiny maszynowe, 1 miotacz min, wzięto do niewoli 4 oficerów i kilkudziesięciu szeregowców. W akcji tej odznaczyły się oddziały rotmistrza Jaworskiego i porucznika Jasińskiego. 14 bm. rano oddziały pułk. Berbeckiego zaatakowały na północ od Zółkwi silne oddziały ukraińskie, znacznie w ostatnich dniach wzmocnione przez posiłki z Kamionki Strumiłowej. Po zaciętej walce zajęte zostały technicznie wzmocnione pozycje nieprzyjacielskie koło Gzieńska, Woli Wysockiej i Wiązowny. Wzięto jeńców. Nasze straty nieznaczne.

Grupa gen. Rozwadowskiego: Na północ i wschód od Lwowa sytuacja naogół niezmienną, na południe i południowy zachód po dwudniowych walkach panował względny spokój. Koło Chyrowa sytuacja bez zmiany.

Szef sztabu generalnego: *Szeptycki.*

Oj, trzeba by jeszcze nie mówić

Paryż, 15 stycznia. (PAT.) „Matin“ donosi z Zurychu: Dzienniki polskie stwierdzają, że socjaliści niemieccy należący do rządu są zdecydowani na stawianie zbrojnego oporu wszelkim próbom polskim oderwania prowincji Poznańskiej. W dalszym ciągu donosi „Matin“ o odezwie gen. Greunerta, który nawołuje ochotników do armji przeciwko polakom, podnosząc, że prowincja wschodnie w Niemczech są odwiecznie niemieckimi. W końcu stwierdza „Matin“, że rząd niemiecki postanowił bronić Niemców w Poznańskiem.

Siłły poznańskie.

Poznań, 15 stycznia. (wł.) Dzienniki poznańskie donoszą, że siła zbrojna jaką rozporządza obecnie poznańska naczelna Rada ludowa wynosi 280,000 żołnierza.

Koalicja a Polska.

Londyn, 15 stycznia. (PAT.) „Daily Chronicle“ pisze w sprawie polskiej: Stany Zjednoczone i koalicja są przekonane o potrzebie zorganizowania silnej Niepodległej Polski. Nie jest to nowością, że koalicja zamierza użyczyć Polsce swojej pomocy i nadal. Idzie tu zarówno o amunicje jak i o zapasy żywnościowe. Między innymi dostarczy koalicja Polsce samolotów i lotników.

Stan oblężenia w g. kijowskiej.

Kijów, 15 stycznia. (PAT.) W dniu 6 b. m. został w całej guberni kijowskiej wprowadzony stan oblężenia.

Nasi biją Niemców.

Żnin i Szubin wzięte. Niemcy cofają się w panice.

Z wydziału prasowego N. R. L. w Poznaniu donoszą z dnia 13 stycznia 1919.

Odcinek Inowrocław: Oddziały polskie zdobyły Złotniki. Wzięto jeńców i 4 działa.

Odcinek Żnin: Nasza operacja na Żnin-Szubin rozpoczęta 11 b. m. pod dowództwem podpułkownika Grudzielskiego doprowadziła do zupełnego sukcesu. Żnin wzięty. Załoga kompletnie rozbita, ucieka w panicznym strachu na wszystkie strony. W Złotnikach wzięliśmy 4 ofi-

cerów i 60 ludzi. W Łabiszynie wzięto około 100 ludzi i kilku oficerów.

Wzięty Szubin. Pancerny pociąg niemiecki wrócił do Bydgoszczy. Do tego czasu wzięto kilkuset jeńców, amunicję i różne przybory wojenne.

Wojska nasze walczyły karnie i po bohaterku. Straty nasze stosunkowo małe.

Niemcy strzelali kulami dum-dum.

podp. Grudzielski.

Pogrzeb 13 bohaterów.

Manifestacja. Na cmentarzu. Braterstwo broni.

Z Inowrocławia donoszą: W piątek, 10-go bm. odbył się smutny obrzęd oddania zwłok 13 poległych bohaterów Ziemi kujawskiej. Na czele pochodu postępował oddział żandarmerji polnej, potem około 2 tysiące żołnierzy bez broni, dalej korporacje miejskie, chór, orkiestra wojskowa, 2 kompanje pułków kujawskich i polski korpus oficerski, a przed 4 wozami, na których wieziono trumny, szedł orszak 20 przeszło kapłanów z ks. prałatem Laubitzem na czele. Za trumnami postępowały rodziny poległych, a dalej około 10 tysięcy ludności z miasta i okolicy. Składy wszelkie pozamykano. Latarnie kirem przysionione płonęły. W drodze orkiestra grała żałobne chorały.

Pogrzebu takiego Inowrocław nie widział, ale też dzieje jego nie wspominają podobnie krwawych a bohaterskich walk. Na cmentarzu złożono trumny jeszcze raz przed wielką wspól-

ną mogiłą. Z prowizorycznej ambony w gorących i szczerych słowach słał męstwo poległych bohaterów ks. Wilkans. W imieniu żołnierza zęgnął poległych towarzyszy porucznik Kwieciński, w imieniu miasta prezydent mec. Radwański, w imieniu powiatowej Rady ludowej i komisariatu N. R. L. dr. Krzymiński. Pienia żałobne wykonał chór kościelny.

Na pożegnanie oddział honorowy pułku kujawskiego dał poległym bohaterom trzykrotną salwę.

Za pogrzebem szedł oddział jeńców francuskich, którzy również brali udział w walkach inowrocławskich po stronie polskiej. Ustawili się oni tuż przy grobie ze swym sztandarem francuskim, oddając honory poległym druhom Polakom. Ten wyraz braterstwa polsko-francuskiego rozrzewnił wszystkich uczestników pogrzebu.

Żydzi u Paderewskiego.

Warszawa, 15 stycznia. (PAT.) „Dziennik Poranny” (syon) podaje wiadomości, że członek tymczasowej rady narodowej żydowskiej Farbstein odbył w sobotę konferencję z Paderewskim, podczas której omawiano sprawę stosunku polsko-żydowskiego.

Delegacja z Poznańskiego.

Warszawa, 15 stycznia. (PAT.) Do Piłsudskiego przybyła delegacja z Poznańskiego, która zeznała, że nie uznaje rady robotniczej poznańskiej (widocznie jacyś niezadowoleni). Odpowiedziała wprost brednie, które mają się tłuć po zabiorze pruskim, że Warszawa nie chce przyłączenia Poznańskiego.

(Trudno aby w Poznańskim byli ludzie, co by w to wierzyli, wszak tam prawie każdy czyta gazetę. Przep. Red.)

Naczelnik państwa zaznaczył, że jest to zła informacja i wskazał, iż jedynie dla tego Poznańskie dotąd z Polską nie przyłączone, boć tam panują jeszcze Niemcy.

Bolszewicy w Mińsku.

Warszawa, 15 stycznia. (PAT.) W Mińsku Litewskim stoi bolszewicki pułk t. z. warszawski, liczący 2,000 ludzi. W liczbie tej Polacy stanowią mniejszość. Na czele władz sowieckich w Mińsku stoi Berson (przechrzta, przep. red.) i redaktor „Trybuny” Leszczyński (również przechrzta). Z gazet polskich wychodzą tu bolszewicki „Młot” i burżuazyjny „Goniec Polski”. Postępowanie bolszewików z inteligencją złagodniało. Tworzy się bolszewicki rząd „polski” z Bersonem, Leszczyńskim i Bobińskim na czele. (Dlaczego nie żydowski z chrzczoneymi żydami? przep. red.)

Poseł ukraiński w Polsce.

Kijów, 15 stycznia. (PAT.) „Dziennik Kijowski” donosi pod datą 10 stycznia, że posłem ukraińskiej republiki u rządu polskiego został mianowany p. Karpiński.

O szkolnictwo galicyjskie.

Warszawa, 15 stycznia. (PAT.) W dniu 9-m bm. odbyła się pod przewodnictwem ministra oświaty pierwsza konferencja z delegatami galicyjskiej komisji rządzącej i rady szkolnej krajowej w sprawie przejęcia przez ministerstwo bezpośredniego zarządu nad szkolnictwem galicyjskim. Następną definitywna narada odbędzie się 17 bm.

O żywność dla Polski.

Waszyngton, 15 stycznia. (PAT.) W orędziu do kongresu prezydent Wilson, żądając uchwalenia kredytów dla komisji żywnościowej Hoveera, zwraca między innymi uwagę, że „potrzeba kredytu na zaopatrzenie w żywność Polski i oswobodzonych narodów słowiańskich”. W końcu prosi kongres o możliwie szybkie rozpatrzenie tej sprawy.

Zbytnia ostrożność.

Gdańsk, 15 stycznia. (PAT.) Z wiarogodnego źródła donoszą, że porucznik Fitzner zastępca niemieckiej generalnej komendy w Gdańsku postanowił zaopatrzyć Hagelsberg w wojsko, karabiny maszynowe i działa.

Stan oblężenia.

Opole, 15 stycznia. (PAT.) W Królewskiej Hucie, Chożewie i Lipinie ogłoszono stan oblężenia.

Znów o Wilhelmie.

Paryż, 15 stycznia. (PAT.) „Matin” donosi, że urządzono ankietę w sprawie postawienia cesarza Wilhelma w stan oskarżenia. W ankiecie zabrali głos wybitni politycy, oświadczając się za postawieniem Wilhelma przed trybunał międzynarodowy.

Skradzione banknoty.

Wiedeń, 15 stycznia. (PAT.) W banku austro-węgierskim wykryto wielką kradzież gotowych ale nie pociętych jeszcze banknotów a to arkuszy banknotów 1000 i 100 koronowych. Ponieważ arkuszy tych nie będzie można pociąć w ten sam sposób jak maszyną, przeto będzie można łatwo rozpoznać banknoty pochodzące z tej kradzieży.

Komunikat rosyjski.

Moskwa, 15 stycznia. (PAT.) Urzędowy komunikat czerwony z 13 b. m. Łotewska czerwona gwarja zajęła Mitawę i miasto Bajsk. Zachodni front: Białoruskie wojska sowieckie zdobyły w Baranowiczach 55 parowców, 259 wagonów i stację elektryczną. Na zachód od Baranowicz most na rzece zerwany. W kierunku Kowna dnia 9 stycznia zajęły wojska sowieckie Wilkomierz.

Waluta ukraińska.

Kijów, 15 stycznia. (PAT.) Rada ministrów zatwierdziła projekt prawa o konieczności wprowadzenia własnej waluty ukraińskiej. Z powodu uchwały tej rosyjskie bilety kredytowe przyjmowane będą do 26 b. m. Po tym terminie przyjmowanie rosyjskich pieniędzy przestaje być obowiązującym. Kurs ich oznaczy ministerjum skarbu.

Anglicy w Wiedniu.

Wiedeń, 15 stycznia. (PAT.) Kapela wojsk angielskich, która przybyła do Wiednia, urządza w sobotę koncert.

Erzberger o sytuacji.

Berlin, 15 stycznia. (PAT.) „Vossische Zeitung” donosi: Sekretarz stanu Erzberger w mowie wygłoszonej w Ulm oświadczył, że położenie jest groźne. Jeśli naród nie okaże zrozumienia w tak poważnej chwili, to zanosi się na ogromne obostwienie warunków zawieszenia broni i warunków pokojowych.

Proces Starzyńskich.

Warszawa, 15 stycznia. (wł.) Głośny w swoim czasie proces przeciwko małżonkom Starzyńskim zakończył się dzisiaj przed sądem apelacyjnym wyrokiem, skazującym Starzyńską na 2 tygodnie bezwzględnej aresztu.

Jeszcze rozlew krwi.

Berlin, 15 (PAT) Straty w ostatnich walkach obliczają po stronie wojsk rządowych na 42 zabitych i 80 rannych. Spartakusowcy mieli 600 zabitych i bardzo wielu rannych.

Rozejm.

Paryż, 15.1. (wł.) Koniec rozejmu upływa 17 stycznia. Niemcy nie wypełnili warunków pokoju. Koalicja będzie żądała, aby ziemie polskie zostały opróżnione przez wojska i władze niemieckie oraz, żeby Niemcy zerwali stosunek z moskalami (rządem bolszewickim).

Ustąpili zupełnie.

Poynań, 15 stycznia. (PAT.) Wydział wykonawczy tutejszej rady robotniczo-żołnierskiej postanowił zlikwidować swoją działalność. W gmachu komisji kolonizacyjnej zaczął urzędować komisarjat polskiej naczelnej Rady ludowej.

Echa zajęcia Wilna.

Warszawa, 15 stycznia. (PAT.) Polskie oddziały wojskowe, zorganizowane w Wilnie pod komendą gen. Wojtki w ciągu 10 dni, to jest od 23 grudnia 1918 stale się powiększały, a 1-go stycznia 1919 jeszcze za bytności Niemców zajęły zbrojnie miasto. Komendantem miasta był gen. Mokrzycki. Dnia 2 stycznia oddziały te pokonały siły bolszewickie. W walce tej było po stronie bolszewików 37 zabitych i wielu rannych po stronie polskiej kilku rannych. Nadciągające od wschodu w 3 grupach dywizje nieprzyjacielskie wstrzymano do 5 stycznia wieczór, poczem tak z konieczności bojowych, jako też na życzenie polskiej delegacji miasta w porządku się wycofano. Część wojsk z obuwiem i odzieniem, do pory roku dostosowanem, poszła marszem bojowym, część zaś pozbawiona ekwipunku transportem kolejowym. Jasny i niedwuznaczny układ podpisany przez szefa polskiego sztabu kapitana Klingera z Niemcami w sprawie przechowania broni na czas transportu przez terytorjum okupowane, został przez Niemców wiarogodnie złamany, chociaż brała w tej umowie udział generalna komenda w Kownie i A. O. K. w Grodnie. Nad zwrotem broni i dobra wojskowego toczą się rokowania.

KRONIKA TELEGRAFICZNA.**Polacy pod Lesznom.**

„Tagliche Rundschau” donosi z Leszna, że Polacy stoją w odległości sześciu kilometrów od tego miasta. Jak słychać ustawiają oni tam także artylerię. W ostatnich tygodniach mniej więcej 46,200 Niemców opuściło prowincję poznańską, uciekając do Berlina i na Górny Śląsk. (Szkoda że tak mało. Przep. red.)

Zamach na Poznań.

W tajnych podziemiach Kernwerku, fortu pod Poznaniem, znaleziono onegdaj wielkie zapasy nafty, benzyny, skrzynie z pancernymi minami i 200 beczek prochu. Wszystko to, zostawieni tam także Niemcy, mieli zamiar wysadzić w powietrze. Aby siła wybuchowa była większa, okna w podziemiach w ostatnich czasach zamurowano. W ścianach natrafiono na wmurowane naboje ekrazytowe z długimi lontami, gotowymi do zapalenia. Tylko dzięki czujności władz polskich zapobieżono wykonaniu olbrzymiego zamachu zbrodniczego i ocalono życie setek może żołnierzy polskich. Winnych zamierzonej zbrodni tej aresztowano.

Zawieszenie piama.

Jak donosi „Dziennik cieszyński”, na ostatniem posiedzeniu śląskiej Rady narodowej uchwalono zawiesić „Ślązaka”, z powodu stanowiska, wrogiego względem państwa i narodu polskiego. „Ślązak” jest wydawany przez znanego renegata Koźdonia. (Przep. red.)

Uzbrojenie armji polskiej.

„Matin” paryski donosi, że koalicja zaopatrzy armję polską w amunicję i żywność.

Hindenburg ma wechód.

Dzienniki poznańskie donoszą, iż Hindenburg obejmie w najbliższych dniach, komendę nad wszystkimi wojskami, powołanymi do obrony granic wschodnich.

Rodzina Liebknechta.

Ostatniej nocy uwięziono w Berlinie rodzinę Liebknechta. On sam zdołał, według ostatnich wiadomości, uciec.

Irlandja i Anglja.

Ambasador prowizorycznego rządu irlandzkiego Mac Carton w Waszyngtonie rozesłał wszystkim miejscowym dyplomatom, senatorom i posłom zawiadomienie, że „Irlandja, wykonując swoje naturalne prawo samostanowienia, jako naród suwerenny, na zebraniu swoich przedstawicieli w dniu 28 grudnia r. u., większością przeszło dwóch trzecich głosów postanowiła zerwać wszystkie polityczne stosunki z Wielką Brytanią. Rząd irlandzki nie uznaje więc króla angielskiego za króla irlandzkiego. Zjednoczone królestwo Wielkiej Brytanji i Irlandji przestało temsamem istnieć”.

Katastrofa na kolejce zgierskiej.

Wczoraj o godz. 6 minut 35 rano na linii kolejki zgierskiej, pociąg nr. 1 pnąc się po zmarzniętych, śliskich szynach w górę, zaczął nagle cofać się i w pobliżu t. zw. Lorentzówki w padł na pociąg, idący za nim, nr. 2.

Skutkiem zderzenia się, wśród pasażerów nastąpił ogromny popłoch, którzy pragnąc wydostać się z wagonów wybijali szyby i oknami wyskakiwali na plant kolejowy.

Podczas zderzenia się tylne wagony pociągu nr. 2, wykoleiły się, zsuwając się ze skarpy na szosę. Pozostałe wagony z pociągami peronami sprowadzono do remizy w Helenówku.

Ze służby kolejowej jeden tylko konduktor Franciszek Kowalski uległ stłuczeniu biodra i okaleczeniu nosa. Inni zaś konduktorzy oraz maszyniści nie odnieśli żadnego szwanku.

Z pośród pasażerów odniosło większe lub mniejsze powierzchowne uszkodzenia ciała 18 osób, mianowicie: 50 letni Ignacy Rosiński, 16 letni Rubin Maltz, 20 letni Mendel Mikułowski, 21 letni Józef Wiczorek, 43 letni Moszek Majerczyk, 38 letni Andrzej Bojanowski, 50 letni Józef Andrzejewski, 16 letni Hile Rosenberg, 22 letni Adolf Basler, 46 letnia Olga Mentzel, 30 l. Leon Klimczak, 16 letnia Leokadja Olejniczak, 22 letnia Helena Kowalska, 45 letni Chaim Mikułowski, 34 letni Dawid Gutwaks, 34 letni Stanisław Przyłudzki, 28 letnia Stefanja Kautz i 22 letni Stanisław Kochaniak.

Poszwankowanym udzielali pomocy wezwani lekarze Pogotowia.

Nadmienić należy, że zapobieżeniu katastrofie przeszkodziła gęsta mgła, która na dalszą metę nie pozwalała konduktorom zorjentować się, co się dzieje na linii.

Na miejsce katastrofy zjechała komisja, celem zbadania istotnej przyczyny wypadku.

Przed wyborami.

k) Listy kandydatów do Sejmu, będą ogłoszone najpóźniej 17 bm., obecnie główna Komisja wyborcza rozpatruje reklamacje od orzeczeń komisji miejscowych, jeżeli kto reklamował swe odrzucone prawa. Reklamacji jest cały szereg, głównie ze strony żydów, którzy zostali zdyskwalifikowani z tego względu, iż pomimo że mają w Łodzi miejsce stałego zamieszkania, nie są tutaj urodzeni, lecz poza granicami kraju, objętymi przepisami instrukcji o wyborach.

a) Przypominamy, że wszyscy wóci gminy winni do 20 stycznia r. b. przysłać specjalnie piśmiennie upoważnionych do głównej komisji wyborczej na powiaty (ul. Sienkiewicza № 3), aby otrzymali dla rozdania miejscowym komisjom wyborczym ostatecznie zatwierdzonych list wyborców i innych dokumentów.

a) Wobec wydanego przez generalny komisarjat do spraw wyborczych dekretu, dopuszczającego do głosowania wyborców, którzy powrócili do kraju po 5-ym grudnia, — wszystkie komisje wyborcze miejscowe winny być w godzinach urzędowych czynne, celem przyjmowania zapisów zgłaszających się wyborców.

Liga kobiet polskich urządza wiec przedwyborczy dzisiaj w czwartek, 16 bm., o godzinie 7-mej wieczorem w sali Koncertowej przy ul. Dzielnej № 18.

Zygzaki.

Mówicie, że rząd nasz jest demokratyczny, że rozporządzenia wydaje ostro zabarwione na czerwono, lub w tonie chłopskim, tymczasem dzieje się wręcz przeciwnie.

Wiele bowiem jego rozporządzeń rozpoczyna się, jak nawoływanie do wyborów sejmowych, pomijając czysto polski wyraz „republika” od słowa: Dekret.

Czyż to nie oznacza jakieś żyłki arystokratycznej, jakieś manji zagranicznej.

U nas po polsku mówi się zwykle kret, a rząd nasz dodaje jeszcze przedimek używany przez szlachtę francuską „de” i zład de — kret z zabarwieniem wysoce arystokratycznym.

Zamiast wprost powiedzieć po polsku krecia robota!

komunikacja z księstw. Poznańskim.

Powiatowa Rada ludowa w Ostrowie podjęła się pośredniczenia w przesyłce listów do Kongresówki do czasu uregulowania normalnego ruchu pocztowego i prosi, usilnie aby listów, które napływają w tak olbrzymiej liczbie, że musiano osobne urządzić w tym celu biuro, przesyłać pod adresem Rady.

Kolej dochodzi dotychczas tylko do Skalmierzyc. Niebawem jednakże zostanie przywrócony regularny ruch kolejowy i pocztowy z Królestwem i Poznańskiem, o czym publiczność zostanie przez gazety powiadomiona.

KRONIKA.

— Wypłata zapomóg.

a) Kuratorjum obywatelskie wzywa — za naszym pośrednictwem — żony i rodziców rezerwistów, którzy dla jakichkolwiek powodów nie otrzymali wcale zapomogi o zgłoszenie się do biura kuratorjum przy ul. Konstantynowskiej nr. 29 w godzinach biurowych, przynosząc ze sobą wszelkie dowody, stwierdzające prawo ich do otrzymania zapomogi. W czwartek 16 bm. mają się zgłosić ci, których nazwiska rozpoczynają się od litery M, N, K, S, J, i E., dn. 17 P, C, A, D, i Sz, Szcz., dn. 18 L, Ł, R, B, F, Z, Z, wreszcie dn. 20 W, G, H, U, i C.

— Stosunek ludności.

Podług wykazów karty chlebowej jest żydów w Łodzi 39 procent, Niemców 11 procent a Polaków 49 procent.

— Wznowienie zapisu ochotników.

Jak to przed kilku dniami donosiliśmy, rozkazem sekcji poborowej ministerjum spraw wojskowych, otwarte zostały z powrotem zapisy ochotników do wojska polskiego w biurze powiatowej komendy uzupełnień przy Pasaż Maje-ra № 9.

Zapisy przyjmuje komisja przeglądowa od dzisiaj, czwartku 16 bm. codz. od g. 3 — 7-ej wieczorem.

— Wiec kobiet.

W „Głosie Polskim” z dnia 15 stycznia ukazała się wzmianka jakoby partja P. P. S. urządziła 19 bm. o godz. 2-ej po południu wiec kobiet w Sali koncertowej. Nar. Org. Wyb. kobiet polskich zaznacza, że faktycznie tego dnia o godz. 12-ej w południe odbędzie się w Sali koncertowej wielki wiec kobiet, ale urządzony staraniem Nar. Org. Wyb. kobiet polskich. Żaden zaś inny wiec w Sali koncertowej tego dnia nie będzie mieć miejsca.

— Zebranie nauczycieli.

Po dokonaniu połączenia obydwu istniejących w Łodzi oddziałów stow. nauczycielstwa polskiego d. 11 bm. zarządy obu stowarzyszeń ustąpiły przyczem wspólne zebranie ogólne, celem wyboru nowego zarządu wyznaczono na sobotę 18 bm. o g. 7 w. w lokalu T-wa przy Alei Kościuszki nr. 17.

O przybycie na posiedzenie to wszystkich członków upraszają obydwie ustępujące zarządy.

— Ze Związku „Praca”.

a) Wczoraj odbyło się posiedzenie zarządu Związku zawodowego robotników przetrzynu włóknistego „Praca”, na którym po załatwieniu różnych spraw bieżących, postanowiono, wobec braku kartofli, delegować jednego z członków do powiatu łęczyckiego, celem dokonania zakupu potrzebnych zapasów ziemniaków.

— Ze Związku cieśli i stolarzy.

a) Wczoraj odbyło się ogólne zebranie Związku cieśli, stolarzy i pokrewnych zawodów, na którym między innymi bardzo szeroko omawiano kwestję podjęcia robót na odpowiedzialność Związku.

Dotarła do nas smutna wieść, że w drodze powrotnej z Krakowa do Łodzi zmarła w nocy 11 listopada r. u. podczas pobytu w kwarantani w Darnicy, Czernili. gub.,

ś. † p.

Helena z Hauk'ów Ostapienko

straciwszy uprzednio w tej wojnie męża pułkownika i syna oficera Aleksandra

Stroskana rodzina.

Łódź, 15 stycznia 1919 r.

Dnia 13 b. m. zmarła w 13-iej wiosnie życia opatrzona Św. Sakramentami

ś. † p.

Janezka Rogowska

Wyprowadzenie drogiej nam zwłok nastąpi w czwartek d. 16 b. m. o g. 3 pp. z domu przy ul. Lipowej nr. 68 na stary cmentarz katolicki.

Na smutnyten obrzęd zaprasza krewnych, znajomych i koleżanki, pozostała w nieutulonym żalu

Rodzina.

Po wygłoszeniu przez p. Helicha referatu o związkach zawodowych, rozważano sprawę wyborów. Postanowiono popierać listę bloku N. Z. R. i polskich związków zawodowych.

— Wykrycie szajki bandytów.

Policja aresztowała i osadziła w więzieniu szajkę bandytów, która w ostatnim czasie dokonała szeregu napadów, między innymi na mieszkanie dyr. Kona w Widzewie, gdzie zrabowano biżuterji i pieniędzy na ogólną sumę 100,000 mk., oraz mieszkanie p. Millerowej, gdzie zrabowano 20,000 rubli

Część biżuterji i pieniędzy odebrano, resztę zdążyli bandyci już roztrwonić.

— Potajemna fabryka papierosów.

a) W mieszkaniu Herszberga Sendera, przy ul. Zygierskiej nr. 61, wykryto potajemną fabrykę papierosów. Odnaleziono papierosy w pudełkach „Lepsze” i „Renoma” skonfiskowano, a sprawę skierowano do policji kryminalnej.

— Aresztowanie bandyty.

a) Policja aresztowała Józefa Ciechańskiego, który brał udział w napadzie na ulicy Rzgowskiej.

— Ucieczka.

a) Z mieszkania Franciszka Jarklewicza przy ul. Benedykta nr. 41, skradziono garderobę i różne rzeczy. Sprawczyńie tej kradzieży stażące Walerja Adamczyk i jej przyjaciółka Helena Ratajczyk, zbiegły.

Teatr i sztuka.

— Teatr Polski.

Dzisiaj 16 bm., „Don Juan” G. Rittnera z p. Wik-torem Biegańskim w roli tytułowej. Dalszą obsadę stanowią pp.: Wiśniarowska, Waczińska, Sokołska, M. Bay-Rydzewski i Oswald.

Sztuką reżyseruje p. M. Bay-Rydzewski; dekoracje pędzla B. Lechowskiego.

Obwieszczenie.

Państwowy Zarząd Skarbowy na m. Łódź i okręg łódzki podaje do wiadomości mieszkańców miasta, że doręczanie przez gońców Zarządu wezwań, nakazów płatniczych i innych dokumentów odbywa się bezpłatnie. Każdy go-niec zaopatrzonej jest w urzędową legitymację, którą na żądanie musi się wy-legitymować.

W razie domagania się przez gońców zapłaty za doręczenie, należy o tem donieść Zarządowi Skarbowemu, Aleje Kościuszki Nr. 14. 84 1

PREZES.

PILCER.

LECZNICA LEKARZY SPECJALISTÓW Piotrkowska Nr. 17, drugie podwórze.

9—10	choroby oczu	codziennie	dr. Garliński
9—10	chor. skórne i wener.	"	dr. Dutkiewicz
11—12	chor. wewnętrzne i dzie-cinze (płuc i serca)	"	dr. Oslecki
11—12	choroby kobiece	"	dr. Ługowski
12—1	chor. kobiece i chirurg.	"	dr. Artyfikiewicz
12 ^{1/2} —1 ^{1/2}	chor. uszu, gardła i nosa	"	dr. Czapliński
1—2	choroby wewnętrzne	codziennie (prócz śro-dy i piątku)	dr. Rueger
1—2	chor. skórne i wener.	codziennie	dr. Skusiłowicz
2—3	choroby nerwowe	środa i pią-tek	dr. Mittelstaedt
2—3	chor. kobiece i chirurg.	codziennie	dr. Marx
2—3	choroby oczu	"	dr. Michalski
3—4	choroby skórne i wener.	"	dr. Stawowczyk
3—4	choroby chirurgiczne	"	dr. Goldberg
3 ^{1/2} —4 ^{1/2}	choroby kobiece	"	dr. Goldenberg
3—4	chor. wewnętrzne i dzieci	"	dr. Jokiel

UWAGI: 1) Lecznica otwarta codziennie prócz świąt.
2) Porada 3 mk. Operacje i opatrunki wszelkiego rodzaju — od umowy.

Magistrat miasta Łasku **KUPI**
wagę wozową
 nową lub używaną w dobrym stanie.
 Oferty uprasza się o kierowanie do Magistratu miasta ŁASKU. 85 3

Najlepsze krajowe Piwa:
 Tow. Akc. Browarów Parowych
„HABERBUSCH i SCHIELE”
 WARSZAWA.
 Pilzeńskie i Bawarskie w 5 i 10 litr. syfonach, beczkach i butelkach z dostawą do prywatnych domów.
 Przedstawiciel na Łodzi i okolicy: **EDWARD LORENTZ.**
 Główny skład, Łódź, Przejazd 75. 69 12

Komitet Wyborczy Polskiego Klubu Mieszczańskiego
 mieści się przy ulicy Piotrkowskiej Nr. 48. W celu ułatwienia informacji Komitet utworzył 30 biur informacyjnych w różnych dzielnicach miasta, podług poniższego spisu: 83 1

1) Kurjer Warszawski,	Andrzeja 3.
2) Jungowski Sylwester,	Piotrkowska 3
3) Stow. Właścicieli Nieruchomości, Krótka 9.	
4) Skład apteczny p. Tarkowski,	Rzgowska 51.
4) Bombiński, wł. sklepu,	Sienkiewiczza 89.
6) Urząd Cechu Szewców,	Piotrkowska 95.
7) Jakóbiec Józef,	Konstantynowska 26.
8) Rūszechak Jan	Brzezińska 36.
9) Skórczyński Stanisław,	Milsza 30.
10) Rūszechak (obsadzić)	Plac Kościelny 4.
11) Pawłowski Józef,	Skwerowa 3.
12) Grochowski B.,	Promyka 42.
13) Pogonowski,	Główna 5.
14) Resursa Rzemieślnicza,	Widzewska 117.
15) Zdanikowski Filip,	Zielona 32.
16) Rutkowski Feliks,	Radwańska 47.
17) Sroda Marcin,	Górny Rynek 4.
18) Stankiewicz Piotr,	Widzewska 137.
19) Sümara Błażej,	Nowo-Zarzewska 8.
20) Borkowski Antoni,	Rokicińska 9.
21) Kaliński Antoni,	Piotrkowska 144.
22) Kusał	Aleksandrowska 19.
23) Włodarski Józef,	Przejazd 48.
24) Walas Adam,	Rzgowska 75.
25) Szumiński Kazimierz,	Srednia, róg Targowej,
26) Tosik Józef,	Staro-Zarzewska 36.
27) Graliński Kazimierz,	Wólczajska 157.
28) Wiśniewski Bronisław,	Pasaz Majera 5.
29) Lutrosiński Andrzej,	Księży Młyn.
30) Nowicki Józef,	Szosa Pabjanicka 36.

Cegielniana Nr. 64
 vis a vis Teatru Polskiego
Pierwszorzędna Restauracja i Kawiarnia
 Co czwartek i niedziela **FLAKI GARNUSZKOWE.**
HOTEL składający się z 50 doskonałych urządzonych pokoi i dwie sale na posiedzenia.
 Z poważaniem
 N. Papuziński

Dobre i tanie!!!
KAJETY SZKOLNE
 są do nabycia w fabryce
„POLONJA”
 Łódź, Piotrkowska 42.
 Uwaga: Tylko w podw. 3-ci sklep.
 61 39

Doktor 174-2
Franc. Koziolkiewicz
 Dzielna № 40
 choroby wewnętrzne dzieci i kobiece
 godziny przyjęć od 10 do 12 rano i od 5 do 6-ej popoł.

Dr. Zygmunt Lipiński
 ul. Konstantynowska Nr. 31.
 Choroby kobiece i akuszerja
 Przyjmuje od 4-7 p. p. 33-5

Dr. Feliks Skuslewicz
 powrócił.
 ul. Andrzeja Nr. 13.
 Choroby skórne i weneryczne.
 Godziny przyjęć: od 9-11 i od 5-7 i pół p.p. Panie 11-12 rano.
 91-30

Młody inteligentny buchalter dla prowadzenia ksiąg handlowych i korespondencji
potrzebny zaraz.
 Oferty z podaniem warunków składać w redakcji „Rozwoju” pod lit. „T. S. 69”. 75 2

Lokal do wynajęcia
3 pokoi
 odpowiedni na kooperatywę lub inny związek, na parterze od frontu. Wiadomość Pańska Nr. 53. 74 1

Wspólnika z udziałem w pracy
 z kapitałem
10,000 mk
 poszukuje do interesu zbożowego. Oferty w admin. pod Zbożowiec. 87-3;

Drobne ogłoszenia:
A.A.R. resztki najtaniej sprzedaje H. Srebrnik w Łodzi, Piotrkowska 34 2 piętro fr. Łokieć t. na bekieszce i barki od 50 mk.
 „ na Ubrania ucz. „ 30 „
 „ na Męskie „ 55 „
 „ na Dziecinne „ 14 „
 „ na Spodnie „ 20 „
 „ na Kamizelki szt. „ 25 „
 „ na Palta „ 28 „
 „ na Suknie i kostj. „ 15 „
 „ na Bluzki i spód. „ 8 „
 „ Alpacai cajg dub. 20 „
 „ Chalki 18 „
 140-18

Akuszerka Marja Kubicka przyjmuje ul. Piotrkowska Nr 199 m. 14. 156-3

A. A. Obrączki ślubne duży wybór, różne fasony, z gwarancją za złoto 56 próby; od 40 marek para. W mieszkaniu prywatnym, Brzezińska 10 Jan Placok. 44-18

A.) Meble wyprzedam: kredens, stół, krzesła, szafy, otomane, biurko, etażerki, łóżka, materace, bielizniarkę, toaletę, lustro, fotel miękkie, łóżeczko dziecięce. Piotrkowska 223-3 I p. front. 59 1

Były kupiec, chrześcijanin w starszym wieku z wykształceniem naukowym, poszukuje jakiegokolwiek odpowiedniego posady, lub innego zarobkowego zajęcia. Oferty z warunkami, prosi składać w administracji „Rozwoju”, pod „Ufnosć”. 215-2

Dwa pokoje i jeden pokój z kuchnią i elektrycznością, strona słoneczna, od zaraz do wynajęcia. Aleja Kościuszkii 26. 213-3

DESKI stare lub obładry kupię oferty z ceną w „Rozwoju” pod „Deski”.

Dom drewniany o 16 mieszkaniach do sprzedania Radogosz ul. Szneja № 7. 178-1

Do sprzedania: Linoleum, plastery i inne rzeczy. Wiadomość: Kuchnia „Rogów”, Piotrkowska 59. 109 15

„ Zakład Elektro-mechaniczny ”
Braci Jaroszyńskich
 przeniesiony został z ulicy Juliusza № 14 69-2
na ulicę Przejazd № 54.
 Skład materiałów elektrotechnicznych. Wyrób wszelkich przewodników elektrycznych. Przewijanie i reparacja dynamo-maszyn i motorów. Wykonywanie instalacji oświetlenia, siły pociągowej i sygnalizacji, oraz wszelkich robót w zakresie elektrotechniki wchodzących.

Jadąc koleją od Kuluszek, do Łodzi, skradziono dowód na zaciąg do wojska i gotówkę 40 mk., należące do Jana Szewczyka. Dowód był wydany przez urząd gminy Gałkówek. 225-1

Meble kupię różne. Oferty pod „Meble” do „Rozwoju”. 210-3

Meble sprzedaje, stoły, krzesła, bielizniarki, łóżka, trema, biblioteki, wieszadła, kredensy kuchenne, słupki, stoliki, fotele i r. p. Dzielna 11-25, magazyn 221-6

Meble: łóżka, szafy, stół, krzesła, otomane, sukno granatowe sprzedam. Karola 8 m. 14, lewa oficyna I piętro. 211-3

Meble różne, pianina, kasę ogniotrwałą sprzedam. Piotrkowska 189 m. 9. 173-1

Młody człowiek z siedmioklas. wykształceniem, poszukuje zajęcia w biurze, lub w jakiegokolwiek instytucji, na godziny popołudniowe. Oferty z warunkami prosi składać w admin. „Rozwoju” pod „Posada”. 179-1

Meble różne sprzedam tanio. Piotrkowska 189-9. 80-1

Meble najtaniej można kupić w stolarni Orla 25. 100-12,

Potrzebne od lutego 2 pokoje z kuchnią i oświetleniem w okolicy Al. Kościuszkii. Oferty prosi składać w „Rozwoju” dla „Technologa”. 353-1

Pokój umeblowany z oświetleniem, przy rodzinie zaraz do wynajęcia, ewentualnie paniom. Wólczajska Nr. 79, I piętro m. 3 196-2

Pokój z balkonem frontowy drugie piętro do wynajęcia, od zaraz. Anny 19, m. 11. 192-2

Piekarnia jest do wynajęcia zaraz ul. Tuszyńska № 9. Wiadomość na miejscu. 166-2

Poszukuje się mieszkania w centrum miasta przy ulicy Piotrkowskiej i bocznych, od Zielonej do Andrzeja, składającego się z 2 do 3 pokoi z kuchnią i elektrycznym oświetleniem. Pożyczany jest jeden pokój umeblowany. Zawiadomienia Administracji pod lit. P. A. T. 0-

Poszukuję korepetytora, ucznia 3, lub 4 klasy, dla przygotowania chłopca do kl. podstępnej. Oferty prosi w „Rozwoju”, pod „P. A.”. 208-3

Sypanię piękną dębową sprzedam tanio. Karola 8, m. 14, lewa oficyna. 212-4

Sprzedam psa wyżła młodego 7 1/2 miesiąca angielskiej rasy. Wiadomość: Zielona 12 m. 13 od godz. 3 do 6 wieczór. 188-2

Sprzedam: szafę dużą do rzeczy bielizniarkę, komodę machonową, lustro, stolik do kart garnitur męski marynarkowy. Wiadomość ul. Wólczajska № 139 m. 5 od 5 1/2, do 5 1/2, p. p. 162-4

Sklep spożywczy zaraz do sprzedania z powodu wypadków codziennych. Milsza 20. 224-3

Urządzenie sklepowe w dobrym stanie do sprzedania. Wiadomość, Pasaz Szulca 16, u stróża.

Wieszcza M-me Marie. Medjum-jasnowidząca uczennica paryskiej szkoły okultystów. Radwańska 6 m. 5. Przyjmuje 11-12 i 4-8. Święta 11-4.

Wyłży 2-wu miesięczne, rasowe, tanio do sprzedania. Wiadomość na miejscu, w Sokolnikach, pod Ozorkowem. 205-2

Zlecenia handlowe, urzędowe lub podobne, załatwiam su miennie. Bronisław Łoziński, Łódź, Długa 67. 209-3

12 Stycznia o godzinie 2-ej p. p. skradziono na tramwaju № 5 ul. Andrzeja od Piotrkowskiej do Długiej, portfel czarny, skurczony, zawierający paszport rosyjski, paszport niemiecki, bilet wojskowy i metrykę urodzenia na imię Gesler Henryk. 203-3

13 Stycznia poniedziałek zgubiono, skradziono na stacji Łódź Kaliskiska list zastawny Wileńskiego Banku 1,000 z kuponami 215198/37. Uprasza się o zwrot listu za nagrodą mk. 100. do Drużyckiego w Polskiej Kasie Pożyczkowej Piotrkowska 57. Zastrzeżenia zrobione. 202 3

50 mar. dam kto mi wyrobi posadę w pierwszym interesie w charakterze pracownika wykwalifikowanego manicure pedicure oraz na salonie męzkim. Piotrkowska 81 m. 28 międ. 5 a 7. 191-1

Bronisławie Anglik skradziono legitymację chlebową z kartkami, wydaną z 11 rewiru, na 4 osoby. 1

Marjanna Wiltos zagubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 226 1

Rzekowska Anna zgubiła legitymację chlebową. 218 1

Stefan Miłosz zagubił kartę od paszportu, wydaną z fabryki Poznańskiego. 204 1

Skradziono paszport niemiecki, wydany w Łodzi, na imię Władysława Zduńczyka. 1

Zagubiono paszport niemiecki i 2 książeczki legitymacyjne, wydane przez władze rosyjskie na imię Stanisława Bobińskiego i Ewy Bobińskiej. 206 1

Zaginęła legitymacja paszportowa, wydana z warsztatów wojennych samochodowych, Emilia 5, na imię Emila Swobody. 201 1

Zaginęła paszport niemiecki na imię Jana Wiczorka, wydana w Łodzi. 216 1

Zagubiona książka sklepowa, napisana w języku żydowskim. Łaskawy znalazca zechce zwrócić za nagrodą do Pabjanickiego Biura K. Groblińskiej, Nowy Rynek. Kiosk. 227 1

Zaginęła legitymacja chlebowa Marjanny Rudnickiej, wydana na 2 osoby. 225 1